

คำสั่ง ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๘ จังหวัดลำพูน
ที่ ๗ / ๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้ (knowledge management หรือ KM)

ด้วย ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๘ จังหวัดลำพูน ดำเนินการจัดการความรู้ ตามกรอบการปฏิบัติงานของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อยกระดับความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพของการดำเนินงาน ดังนั้น เพื่อให้การจัดการความรู้ สามารถดำเนินการได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้ ดังนี้

คณะกรรมการ KM

๑. นายกิจจารักษ์ วงษ์กุลเลาะ	ผู้อำนวยการศูนย์ฯ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายประเวส วงษ์วรรณ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๓. นางสาวนวลจันทร์ ชัยวงศ์ษา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๔. นางสาวธมลวรรณ สิทธิกัน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๕. นายธเนศ วงษ์น้อย	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๖. นายอรรถพันธ์ บุญเพ็ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๗. นายกนต์กิตต์ สุขวิวัฒน์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๘. นางสาวนันท์นภัส จันทร์ศักดิ์	เจ้าพนักงานธุรการ	คณะกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้ผู้มีรายชื่อดังกล่าว ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนการดำเนินการจัดการความรู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

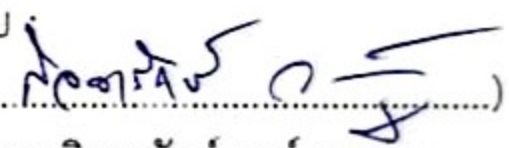
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายกิจจารักษ์ วงษ์กุลเลาะ)

ผู้อำนวยการศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๘ จังหวัดลำพูน

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)					
ชื่อหน่วยงาน ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๘ จังหวัดลำพูน					
สนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางดำเนินงานของกรมในเรื่อง พัฒนาเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่และเกษตรมูลค่าสูงด้วย BCG Model (ส่งเสริมการใช้พืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต)					
องค์ความรู้เรื่อง หลักแนวคิดและแนวทางการจัดการปัญหาในงานเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช					
ลำดับ ที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและ เครื่องมือที่ใช้
กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ Knowledge Vision (KV)					
๑.	การบ่งชี้ความรู้ ๑.๑ แต่งตั้งคณะทำงาน ๑.๒ สร้างความรู้ความเข้าใจ เบื้องต้นแก่คณะทำงาน	มี.ค. ๖๖	บุคลากรมีส่วนร่วม ค้นหาองค์ความรู้ ร้อยละ ๘๐	บุคลากรของ หน่วยงาน	- ประชุมคณะทำงาน - แบบฟอร์มแผน จัดการความรู้
๒.	การสร้างและแสวงหาความรู้ ๒.๑ สำรวจ/พิจารณาเจ้าหน้าที่ ผู้มีความรู้เฉพาะด้าน ๒.๒ กำหนดองค์ความรู้ที่ จำเป็นในการปฏิบัติงานเพื่อ ดำเนินการถอดองค์ความรู้	มี.ค. ๖๖	องค์ความรู้ จำนวน ๑ เรื่อง	คณะทำงาน	- การระดมความ คิดเห็น
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ Knowledge Sharing (KS)					
๓.	กิจกรรมการจัดการความรู้ ๓.๑ บันทึกองค์ความรู้ลงใน แบบจัดเก็บองค์ความรู้	มี.ค.-ก.ย. ๖๖	บุคลากรเข้าร่วม กิจกรรมร้อยละ ๘๐	บุคลากรของ หน่วยงาน	- เวทีประชุม
๔.	การประมวลและกลั่นกรององค์ ความรู้ ๔.๑ นำองค์ความรู้ที่ได้มา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็น ที่สามารถนำไปปรับใช้ให้เกิด ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ๔.๒ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องขององค์ความรู้ จากเจ้าขององค์ความรู้	มี.ค.-พ.ค. ๖๖	องค์ความรู้ปรับปรุง จำนวน ๑ เรื่อง	คณะทำงาน	- การระดมความ คิดเห็น - จัดทำสื่อเผยแพร่

ลำดับ ที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่า เป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและ เครื่องมือที่ใช้
จัดเก็บรักษาองค์ความรู้ Knowledge Access (KA)					
๕.	การเข้าถึงองค์ความรู้	พ.ค.-มิ.ย. ๖๖	บุคลากรได้รับองค์ ความรู้ผ่านช่องทาง ต่างๆ เช่น เอกสาร website LINE Facebook ร้อยละ ๘๐	บุคลากร ของหน่วยงาน	- เอกสาร/คู่มือ ปฏิบัติ - ป้ายประชาสัมพันธ์ - สื่อออนไลน์ - เผยแพร่ทาง ช่องทางต่างๆ
๖.	การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	มิ.ย. ๖๖	องค์ความรู้นำลงใน ระบบฐานข้อมูล จำนวน ๑ เรื่อง	บุคลากร ของหน่วยงาน	- เว็บไซต์ของ หน่วยงาน
๗.	การเรียนรู้ ๗.๑ การนำองค์ความรู้ ไปปรับ ใช้ในการ ปฏิบัติงานของ บุคลากร ที่รับผิดชอบงาน	ก.ค.-ส.ค. ๖๖	บุคลากรนำความรู้ ไปใช้ร้อยละ ๖๐	บุคลากร ของหน่วยงาน	- การประเมินผล
หมายเหตุ สามารถปรับปรุงระยะเวลาดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม					
ผู้จัดทำ : (.....) นางสาวธมลวรรณ สิทธิกัน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ			ผู้ให้ความเห็นชอบ : (.....) นายกิจจารักษ์ วงศ์กุลเลาะ ผู้อำนวยการศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๘ จังหวัดลำพูน		

ผลการจัดการความรู้

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๘ จังหวัดลำพูน

คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๘ จังหวัดลำพูน ได้ดำเนินการตามแนวทางการจัดการความรู้สู่งานส่งเสริมการเกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยศึกษาความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ร่วมกับคณะกรรมการจัดการความรู้ กองขยายพันธุ์พืช ซึ่งเป็นความรู้ส่วนตัวของแต่ละคนที่เกิดจากประสบการณ์ การเรียนรู้ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณ นับเป็นความรู้ที่ถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้ยาก แต่สามารถพัฒนาและแบ่งกันได้ นอกจากนั้นยังมีการศึกษาความรู้จากคู่มือต่างๆ (Explicit Knowledge) หรือความรู้ที่ชัดเจน ซึ่งเป็นความรู้ที่ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์จนกลายเป็นหลักความรู้ทั่วไป ไม่อิงบริบทใด ๆ และเป็นความรู้พื้นฐานที่สามารถหาอ่านจากที่ไหนก็ได้ โดยมีเป้าหมายการจัดการความรู้ ๓ เป้าหมาย คือ พัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงาน ซึ่งได้มีการจัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM action plan) และจัดเก็บองค์ความรู้ตามแบบฟอร์มการจัดการเก็บองค์ความรู้ที่กำหนดไว้ในแนวทางฯ ดังนี้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง : หลักแนวคิดและแนวทางการจัดการปัญหาในงานเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช	
เจ้าของความรู้หรือผู้ให้ข้อมูล : คณะทำงานจัดการความรู้กองขยายพันธุ์พืช และศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๘ จังหวัดลำพูน	
วันที่บันทึกความรู้ : ๗ เมษายน ๒๕๖๖ และ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติในการจัดการความรู้	ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
๑. ปัญหาอาหารเลี้ยงเชื้อเกิดการปนเปื้อน กรณีอาหารเกิดการปนเปื้อนเกิดได้ ๒ ช่วงเวลา คือ การปนเปื้อนของอาหารก่อนตัดย้าย และการปนเปื้อนของอาหารหลังตัดย้าย ซึ่งเกิดจากสาเหตุที่หลากหลาย เช่น หม้อนึ่งอาหารทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ การปนเปื้อนจากเชื้อที่ตกค้างในอาหาร การปนเปื้อนจากพืชที่ตัดย้าย การปนเปื้อนจากผู้ปฏิบัติงาน และการปนเปื้อนจากสภาพแวดล้อมในที่ปฏิบัติงาน	ข้อเสนอแนะ ๑) กรณีหม้อนึ่งอาหารทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ประกอบด้วย องค์ความรู้ : สรุปสาเหตุและแนวทางแก้ไข ประกอบด้วย ๑.๑) การตั้งค่าอุปกรณ์ไม่ถูกต้อง แนวทางแก้ปัญหา ให้จัดทำคู่มือการตั้งค่าอุปกรณ์ติดไว้ในจุดที่มองเห็นได้ง่าย รวมทั้งมีการตรวจสอบโดยหัวหน้างานอย่างต่อเนื่อง ๑.๒) ไฟฟ้าเข้าอุปกรณ์ไม่ต่อเนื่อง/ไม่เต็มที่ แนวทางแก้ไข ให้แยกไฟ ๑ เฟส เข้า ๑ หม้อนึ่งอาหาร ไม่ควรใช้สายไฟเฟสเดียวกัน

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง : หลักแนวคิดและแนวทางการจัดการปัญหาในงานเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช	
เจ้าของความรู้หรือผู้ให้ข้อมูล : คณะทำงานจัดการความรู้กองขยายพันธุ์พืช และศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๘ จังหวัดลำพูน	
วันที่บันทึกความรู้ : ๗ เมษายน ๒๕๖๖ และ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
	๒) กรณีการปนเปื้อนจากพืชที่ตัดย้าย แนวทางแก้ไข ทำการฟอกฆ่าเชื้อให้มีการปนเปื้อนน้อยที่สุด ๓) กรณีการปนเปื้อนจากพืชที่ตัดย้าย แนวทางแก้ไข ทำการฟอกฆ่าเชื้อชิ้นส่วนพืชที่ตัดย้ายให้มีเชื้อน้อยที่สุดหรือปลอดเชื้อ และไม่ควรถ่ายพืชที่พบการปนเปื้อน หากมีความจำเป็นต้องดำเนินการในที่เฉพาะแยกออกจากพื้นที่ทำงานปกติ รวมถึงอาจนำ Phytigel มาใช้ในการทำอาหารสำหรับการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อเนื่องจากมีความใสสามารถดูการปนเปื้อนของเชื้อในอาหารได้ง่ายกว่าในปกติ
๒. พบว่าเกิดการเน่าของกล้วยเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อเกิดจากโรคที่มากับพืช ได้แก่ โรคตายพราย	ข้อเสนอแนะ - ให้กำจัดพืชที่เป็นโรคทิ้ง แยกพืชในรอบการผลิตเดียวกันออกเพื่อดูอาการ รวมทั้งป้องกันโดยการเลือกแหล่งของแม่พันธุ์ที่นำเข้าห้องปฏิบัติการหรือทำการตรวจโรคก่อนนำมาใช้เป็นแม่พันธุ์
๓. การตัดย้ายเนื้อเยื่อกล้วยพบว่าชิ้นส่วนเนื้อเยื่อเป็นก้อน ไม่เกิดต้น ไม่แตกตา เกิดจากการสะสมฮอร์โมนของพืชจากการใช้ฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโต ได้แก่ BA เป็นเวลานานอย่างต่อเนื่อง หรือใช้ฮอร์โมน BA ในความเข้มข้นที่สูงมาก	ข้อเสนอแนะ - การใช้ฮอร์โมนในพืชต่าง ๆ ควรใช้ระยะเวลาในการเพิ่มหรือลดความเข้มข้นของฮอร์โมน ในกรณีที่ชิ้นส่วนพืชไม่แตกตา ไม่เกิดต้น ให้ลดปริมาณฮอร์โมนลง เช่น จาก ๕ mg/l >> ๒ mg/l >> ไม่ใส่ฮอร์โมน ในกรณีลดฮอร์โมนแล้วไม่สามารถแก้ไขได้ให้นำเข้าพืชใหม่
๔. ชิ้นส่วนพืชที่ตัดเกิดสีน้ำตาลทั้งที่ชิ้นส่วนพืชและในอาหาร เกิดจากสารฟิโนลิกจากพืชซึ่งเกิดจากการเกิดบาดแผลระหว่างการตัดย้าย	ข้อเสนอแนะ - ในช่วงการตัดย้ายให้แต่งส่วนที่มีสีน้ำตาลออกโดยมักพบในกล้วย ในส่วนของอ้อยอาจเกิดจากน้ำตาลที่เติมในอาหารเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ สามารถเติมกรดซิตริกเพื่อแก้ไขได้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง : หลักแนวคิดและแนวทางการจัดการปัญหาในงานเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช	
เจ้าของความรู้หรือผู้ให้ข้อมูล : คณะทำงานจัดการความรู้กองขยายพันธุ์พืช และศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๘ จังหวัดลำพูน	
วันที่บันทึกความรู้ : ๗ เมษายน ๒๕๖๖ และ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
๕. หน่อพันธุ์ เช่น กล้วย ที่เลือกใช้ในการนำเข้าห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อมีความแตกต่างกันมาก ควรพิจารณาหน่อพันธุ์ลักษณะใด	ข้อเสนอแนะ - เนื่องจากความสะดวกในการปฏิบัติงาน หรือหน่อพันธุ์ที่สามารถหาได้ในขณะนั้น แนวทาง ให้เลือกหน่ออ่อนซึ่งมีขนาดไม่ใหญ่เกินไป
๖. การฟอกฆ่าเชื้อมักพบว่าไม่ประสบความสำเร็จเกิดการปนเปื้อนเชื้อ เนื่องจากการควบคุมสภาพแวดล้อม การเลือกหน่อพันธุ์/ชิ้นส่วนพืช และขั้นตอนการฟอกไม่ถูกต้อง	ข้อเสนอแนะ - ให้ควบคุมสภาพแวดล้อม ได้แก่ การฟอกฆ่าเชื้อในช่วงแล้ง เนื่องจากเชื้อโรค เช่น เชื้อรา มีการแพร่กระจายน้อย และงดการให้น้ำก่อนนำเข้าห้องปฏิบัติการ เพื่อให้พืชไม่มีการดูดน้ำจากดิน ซึ่งอาจมีการนำเชื้อเข้าสู่พืช รวมทั้งการเลือกหน่อพันธุ์/ชิ้นส่วนพืชที่ปลอดโรค ทั้งจากการสังเกตภายนอกหรือการส่งตรวจโรค และในขั้นตอนการฟอกฆ่าเชื้อควรปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด โดยทั่วไปนั้นจะทำการฟอกทั้งหมด ๒ ครั้ง โดยใช้ความเข้มข้นของโซเดียมไฮโปคลอไรท์ที่ ๒๐% และ ๑๐% ตามลำดับ สำหรับกล้วย อ้อย และพืชโดยทั่วไป ในกรณีพืชที่มีเนื้อเยื่ออบบางอาจลดความเข้มข้นลงมา ตามลำดับ
๗. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชแล้วพบพันธุ์ปน เกิดการกลายพันธุ์ของพืชเนื่องจากการตัดย้ายในจำนวนรอบที่มากเกินไปความสามารถในการรองรับของพืชนั้น ๆ เช่น กล้วย โดยปกติจะตัดย้ายไม่เกิน ๘ รอบตัดย้าย แล้วต้องมีการนำเข้าชิ้นส่วนพืชใหม่ หรือเกิดจากการไม่สามารถคัดพันธุ์ปนได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงพบพันธุ์ปน	ข้อเสนอแนะ - ให้ดำเนินการตัดย้ายโดยกำหนดจำนวนรอบที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากประสบการณ์ หรือจากการตรวจเอกสาร โดยกำหนดเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานและประกาศให้ผู้ปฏิบัติงานทราบ รวมทั้งการคัดเลือกแม่พันธุ์เข้าห้องปฏิบัติการให้พิจารณา พันธุ์ปนให้ละเอียด หรืออาศัยผู้เชี่ยวชาญในกรณีที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความชำนาญในพืชนั้น
๘. กรณีไม่สามารถหาคลอโรกได้เนื่องจากราคาที่สูงสามารถใช้สารอื่นแทนได้หรือไม่	ข้อเสนอแนะ - สามารถใช้สารโซเดียมไฮโปคลอไรท์ในความเข้มข้นที่เท่ากันในสินค้าที่มีตราสินค้าอื่นๆ นอกจาก

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง : หลักแนวคิดและแนวทางการจัดการปัญหาในงานเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช	
เจ้าของความรู้หรือผู้ให้ข้อมูล : คณะทำงานจัดการความรู้กองขยายพันธุ์พืช และศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๘ จังหวัดลำพูน	
วันที่บันทึกความรู้ : ๗ เมษายน ๒๕๖๖ และ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
	คลอริกได้ แต่ควรเลือกใช้ตราสินค้าที่มีมาตรฐานเชื่อถือได้
๙. จำนวนชิ้นส่วนพืชที่เหมาะสมในการฟอกฆ่าเชื้อในแต่ละขวด	ข้อเสนอแนะ - ขึ้นอยู่กับขนาดชิ้นส่วนพืช ในกรณีชิ้นส่วนกลัวยนั้น หากฟอกในขวดขนาด ๘ ออนซ์ ควรใส่ชิ้นส่วน ประมาณ ๓ ชิ้น
๑๐. การวางอุปกรณ์ และองค์ประกอบต่าง ๆ ในตู้ปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	ข้อเสนอแนะ - ควรวางอุปกรณ์ให้อยู่ในบริเวณที่ใช้งานได้สะดวก โดยมีแนวคิดที่ไม่ควรวางอุปกรณ์หน้าทางลมให้ผ่านมายังพืชซึ่งปลอดภัย รวมทั้งการแกะอาหารเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชควรแกะใช้เท่าที่ใช้งานในระยะสั้นไม่ควรเปิดถุง/ขวดอาหารเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อแบบล่องหน้าในปริมาณมากเกินไปจนจะดำเนินการได้เนื่องจากมีความเสี่ยงในการปนเปื้อนของเชื้อ รวมทั้งหากทำการเปิดบรรจุภัณฑ์ของพืชที่ปลอดภัยแล้วนั้นควรทำงานให้เสร็จสิ้นทั้งหมดก่อนเปลี่ยนไปทำกิจกรรมอื่น ๆ
๑๑. การอนุบาลต้นพืชที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อให้มีอัตราการรอดตายสูง	ข้อเสนอแนะ ๑) วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการอนุบาลพันธุ์พืช - ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนวัสดุปลูกใหม่ต้องตรวจเช็คค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) และค่าการนำไฟฟ้า (EC) ของวัสดุปลูก - การใส่วัสดุปลูกควรใส่ให้ถึงก้นภาชนะ เพื่อให้สามารถซึมขึ้นมาด้านบนได้ทั่วทุกหลุม - ในวัสดุปลูกที่มีปุ๋ยมูลสัตว์หรือปุ๋ยพืชสด อาจมีปัญหาเรื่องเชื้อโรคบางตัวที่เป็นสาเหตุของโรคและสามารถมีชีวิตอยู่ได้นานถึง ๑๐ ปี - วัสดุปลูกที่นำมาใช้ปลูกพืชควรนำไปฆ่าเชื้อ

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง : หลักแนวคิดและแนวทางการจัดการปัญหาในงานเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช	
เจ้าของความรู้หรือผู้ให้ข้อมูล : คณะทำงานจัดการความรู้กองขยายพันธุ์พืช และศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๘ จังหวัดลำพูน	
วันที่บันทึกความรู้ : ๗ เมษายน ๒๕๖๖ และ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
	ก่อนหรือไม่ จะพิจารณาจากระยะของพืชที่ปลูก พืชที่ปลูกในระยะอนุบาล ๑ ควรใช้วัสดุปลูกที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้ว ส่วนพืชที่ปลูกในระยะอนุบาล ๒ พิจารณาตามความเหมาะสม - การเลือกใช้ถาดหลุมควรเลือกขนาดถาดหลุมให้เหมาะสมกับขนาดต้นพืช ๒) การทำ Hardening เป็นการปรับสภาพพืชให้เคยชินกับสภาพแวดล้อมใหม่ การปรับสภาพพืชที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เพื่อให้ต้นพืชมีลักษณะสมบูรณ์แข็งแรงพร้อมจะเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่มีความแตกต่างเป็นอย่างมากกับสภาพแวดล้อมในขวดเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ โดยดำเนินการดังนี้ - สภาพอากาศที่พืชได้รับจะต้องมีความชื้นสูง อุณหภูมิต่ำ และคงที่ - ต้นพืชได้รับแสงน้อย (ความร้อนมากับแสง) - วัสดุปลูกที่ใช้ปลูกต้องอุ้มน้ำและระบายอากาศได้ดี - มีการจัดการที่ดี